

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

3013

1. Obiekt

**BUDYNEK MIESZKALNY OB. USŁUGOWY**

2. Czas powstania

**1928 – 1931 r.**

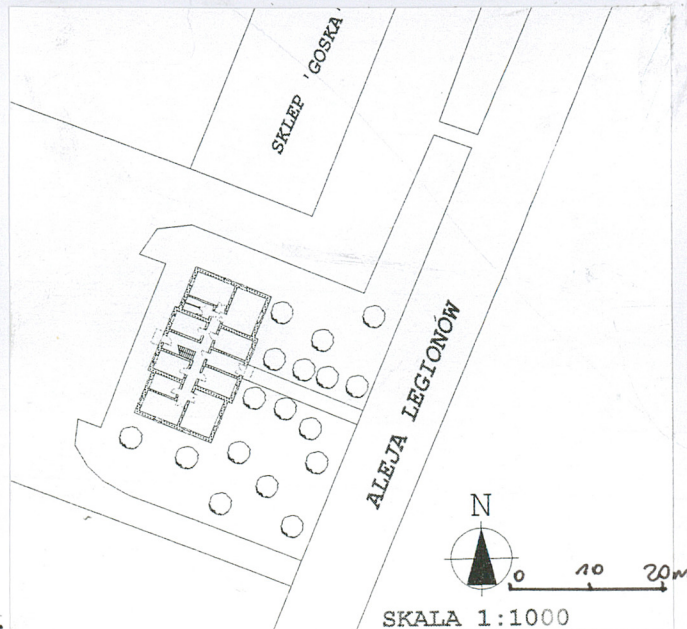
3. Miejscowość

**ŁOMŻA**

11. Zdjęcia , rzut , przekrój , sytuacja , orientacja



1.



2.



3.

4. Adres

**18 – 400 Łomża, Aleja Legionów 54**

nr hipoteczny.....

5. Przynależność administracyjna

Województwo **podlaskie**

Powiat **Łomża**

Gmina **Łomża**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

-

7. Przynależność administracyjna do 01.01.1999r.

Województwo **łomżyńskie**

Gmina **Łomża**

8. Właściciel i jego adres

**„Gośka” Spółka z o.o.  
ul. Graniczna 8, 07 - 410 Ostrołęka**

9. Użytkownik i jego adres

**„Gośka” Spółka z o.o.  
ul. Graniczna 8, 07 - 410 Ostrołęka**

10. Rejestr zabytków

nr data

1. Fotografia: widok od południa;

2. Sytuacja skala 1: 1 000;

3. Orientacja skala 1: 20 000;



12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Obiekt został wzniesiony w latach 1928-1931. Budynek był budowany na potrzeby wojska jako obiekt mieszkalny. W 1928 roku wykonano prace ziemne i wylano fundamenty. Z braku funduszy musiano budowę zaprzestać. Odpowiedzialny za powstanie obiektu starszy sierżant zawodowy Stanisław Popławski 10 lipca 1929 roku pisał: *Niniejszym zobowiązuję się do uzyskania pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na dokończenie 2 piętrowego domu przy Al. Legionów i oddanie wszystkich mieszkań do dyspozycji Pana Komendanta Garnizonu Łomża za opłatę w myśl ustawy kwaterunkowej dla wojska. Jednocześnie wymawiam sobie jedno mieszkanie dla siebie wraz z rodziną.*

Swoją funkcję obiekt pełnił do czasów II wojny światowej. Po 1945 roku zlokalizowano tu pomieszczenia biurowe administracji przedsiębiorstwa handlowo-usługowego. Od lat 90 -tych w rękach prywatnych właścicieli. Obecny właściciel wynajmuje poszczególne pomieszczenia różnym podmiotom usługowo-handlowym.

13. Opis ( Sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje )

**Sytuacja:** budynek usytuowany jest w Łomży jako wolnostojący, w odległości ok. 50m na północny-zachód od Alei Legionów, równolegle do niej, w sąsiedztwie dużego, parterowego budynku sklepu spożywczego, również będącego własnością spółki „Gośka” - właściciela opisywanego obiektu. Od ulicy odgradza go szeroki skwer obsadzony topolami z alejką betonową na osi budynku.

**Materiał, konstrukcja, technika:** Budynek niepodpiwniczony, dwukondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Fundamenty i ściany murowane z cegły ceramicznej, stropy i więźba drewniane, dach pokryty falistymi płytami eternitowymi. Schody na piętro – żelbetowe, wykończone w lastriko, na poddasze - drewniane. Kominy murowane z cegły ceramicznej, otynkowane. Stolarka okienna i drzwi zewnętrznych drewniana, indywidualna, we wnętrzu drzwi typowe, płytowe.

**Rzut :** Budynek wzniesiony na planie prostokąta z dwoma, szerokimi ryzalitami, z wejściami zewnętrznymi, z obydwu stron na osi poprzecznej. Główne wejście znajduje się w ryzalicie południowo-wschodnim. Układ pomieszczeń jest symetryczny względem tej osi. Centralnie, w północno-zachodniej części budynku, znajduje się dwubiegowa klatka schodowa.

**Bryła:** budynek wolnostojący, prostopadłościan przekryty dachem czterospadowym (o kącie nachylenia ok. 30°), z dwoma centralnie usytuowanymi, o niewielkim uskoku, szerokimi ryzalitami, zwieńczonymi szczytami i przekrytymi dachami dwuspadowymi o kalenicy wychodzącej z poziomu kalenicy przekrycia bryły głównej. Połącze dachowe, na niewielkim fragmencie przy okapie, zostały nieco odgięte - wypłaszczone. Ponad dach wyprowadzone zostały, rozmieszczone symetrycznie cztery kominy. Wewnętrzne prostopadłe przecinają kalenicę, Tuż przy niej od frontu usytuowane są, nieco krótsze, zewnętrzne.

**Elewacje:** Poza gzymsami, opaskami okien i drzwi, pilastrami i płaszczyzną wnęki w szczycie ryzalitu powierzchnie wszystkich ścian w budynku otynkowane są tynkiem natryskowym (barankiem) w kolorze brudno-żółtym. Wzdłuż wszystkich elewacji, u podstawy zarysowany został niewielki cokół, wystający z lica ścian jedynie na grubość płytek ceramicznych, z których został wykonany.

**Elewacja frontowa, południowo-zachodnia** – dwukondygnacyjna, pięcioosiowa, w tym trzy osie otworów znajdują się w szerokim (stanowiącym niemal połowę długości elewacji), centralnie usytuowanym ryzalicie. Środkowa część elewacji, oprócz niewielkiego (50cm) uskoku, z lica budynku, wyróżnia się też bogatszym wystrojem. Jest zwieńczona wysokim szczytem, oddzielonym dwustopniowym gzymsem na poziomie okapów w pozostałej części budynku. Ryzalit został podzielony w pionie na trzy równe partie, szerokimi pilastrami, tynkowanymi na gładko i pomalowanymi na biało, zakończonymi, pod wspomnianym gzymsem, pozornymi głowicami. W centralnej, na parterze usytuowano główne drzwi wejściowe, dwuskrzydłowe, zwieńczone półłukiem z naświetlem. Skrzydła drzwiowe drewniane, płycinowe. Świetlik nad śłemeniem podzielony został promieniście szprosami na pięć pól i zabezpieczony od wewnątrz ozdobną kratą. Otwór drzwiowy został obramowany szeroką, profilowaną w tynku opaską, przeciętą w centralnej części łukowego nadproża, ozdobnym zwornikiem (w kształcie głowy lwa).



Tuż nad nim znajduje się, wypełniający całą szerokość między pilastrami, balkon - żelbetowa płyta wsparta na dwóch ozdobnych, żelbetowych? wspornikach, z żeliwną, ażurową, ozdobną balustradą. Na balkon wyprowadza centralnie usytuowany otwór drzwiowy, zwieńczone prostym nadprożem, podkreślony prostą, wyrobioną w tynku i malowaną na biało opaską. Drzwi balkonowe wykonane są w drewnie, jako podwójne, dwuskrzydłowe z nadślepieniem. Dolny fragment wypełniony został płycinami. W partiach bocznych, centralnie między pilastrami usytuowane są na dwóch kondygnacjach otwory okienne, obramowane opaskami – takimi jak drzwi balkonowe, opartymi na profilowanych gzymsach podparapetowych. Ponad oknami parteru, nieco wyższymi niż na piętrze, znajdują się gzymsy, podobne do tych pod parapetami. Stolarka okienna wykonana jest w ten sam sposób jak drzwi balkonowe, dwa skrzydła z nadślepieniem, bez dodatkowych podziałów szprosami. Nad prostokątną ścianą ryzalitu, ponad gzymsem, wznosi się ściana szczytowa z półkolistą wnęką, usytuowaną centralnie u podstawy trójkąta szczytu, z niskim dwudzielnym okienkiem, zwieńczonym łukiem odcinkowym, wspartym na niewielkim gzymisie podparapetowym. Skośne krawędzie ściany zakończone są bogato profilowanym gzymsem, i obrobione od góry blachą ocynkowaną, (podobnie jak płaszczyzna nad gzymsem poziomym).

C.d. na wklejce nr 1.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 1950 m <sup>3</sup>	Ok. 180 m <sup>2</sup>	mieszkalne;	usługowo-handlowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania ( fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje )	
		Fundamenty i ściany zawilgocone, pokrycie dachowe nieuszczelne, stolarka okienna zniszczona - nieuszczelna, w złym stanie są instalacje: wodna i kanalizacyjna oraz elektryczna.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		Budynek wymaga remontu. Brak izolacji poziomej murów powoduje ich zawilgocenie. Wymieniona praktycznie w całości winna być stolarka okienna, Wymiany wymaga również pokrycie dachowe, instalacje wodne i kanalizacyjne raz elektryczne. Ściany zewnętrzne wymagają dodatkowej izolacji cieplnej.	



21. Akta archiwalne ( rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania )

Archiwum Państwowe w Łomży, Akta Miasta Łomży (64), nr 131.

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografia ( rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury )

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr inż. arch. Krzysztof Kulesza, październik 2004  
plany, rysunki mgr inż. arch. Agnieszka Ołdytowska, październik 2004  
zdjęcia fotograf. mgr inż. arch. Krzysztof Kulesza, mgr Aneta Kułak  
październik, listopad 2004

miejsce przechowywania negatywów WUOZ w Białymstoku

**Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego**

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach ( daty, imiona i nazwiska wypełniających )

27. Załączniki

1 wkładki do karty ewidencyjnej



1. Miejsowość <b>Łomża Al. Legionów 54;</b>	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) <b>Budynek mieszkalny, ob. usługowy;</b>	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) <b>Cd. rubryki 13, rzut, fotografie;</b>
--	--	--

Boczne fragmenty elewacji zostały zaprojektowane jako symetryczne. W gładkiej ścianie posiadają jedynie centralnie usytuowane otwory okienne, (po jednym na każdej kondygnacji), o tej samej wysokości jak w ryzalicie, lecz nieco szersze. Obramowane są też takimi samymi opaskami z boków i na nadprożu, wspartych na podobnych gzymsach podparapetowych. Stolarka okienna podwójna, z podziałem w pionie na trzy pola zarówno w partii dolnej jak i nadświetleniu. W parterze wymieniona na plastikową, z zachowaniem dawnych podziałów. Ściany te zwieńczone są głębokim gzymsem podokapowym, przeciągniętym na elewacje boczne. W wolnych polach elewacji chaotycznie umieszczono plansze reklamowe mieszczących się w budynku firm.

**Elewacja południowo-wschodnia, boczna** – dwukondygnacyjna, dwuosiowa, symetryczna. Na płaskiej ścianie dwie pary okien usytuowane są jedno nad drugim. Okna są takie, jak opisane w partiach bocznych frontowego ryzalitu, lecz bez gzymsów nadokiennych. Okno wschodnie na parterze zabezpieczone prostymi kratami, wewnątrz okna, między skrzydłami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Gzyms podokapowy taki, jak w bocznych fragmentach elewacji frontowej.

**Elewacja północno-wschodnia** – symetryczna w bryle, siedmioosiowa. W tym trzy osie otworów znajdują się w centralnie usytuowanym ryzalicie o tym samym kształcie jak w elewacji frontowej, jest on jednak uboższy w wystroju. Nie posiada pilastrów, balkonu oraz gzymsów nadokiennych, różni się też otworami w osi budynku. Drzwi wejściowe są niskie, jednoskrzydłowe, płycinowe z prostym nadprożem. Otwór okienny nad nimi usytuowany jest w połowie kondygnacji gdyż doświetla schody przy pośrednim spoczniku. Okno tu, jest takie same, jak okna drugiej kondygnacji, niższe niż na parterze. Boczne elementy opaski okiennej opuszczone są o ok. 50cm poniżej rzeczywistego parapetu, wsparte są na znajdującym się tam gzymsem podparapetowym. Ponad tym otworem, tuż pod gzymsem oddzielającym szczyt, znajdują się, usytuowane symetrycznie względem osi, dwa małe, prostokątne okienka. Tak jak w elewacji frontowej, prostokątna ściana ryzalitu na poziomie okapów jest oddzielona gzymsem od trójkąta szczytu. Jest on niemal identyczny jak od frontu, różni się jedynie materiałem przekrycia górnej powierzchni poziomego gzymsu. Zachowała się tu ceramiczna dachówka zakładkowa.

Skrajne okna bocznych fragmenty elewacji, poza ryzalitem, są takie, jak w elewacji frontowej, wewnętrzne noszą ślady przemurowań: w ścianie prawej (południowej), okno bliższe ryzalitu zostało obniżone, a ponad nim znajdują się dwa małe kwadratowe okienka, z widocznymi w cegle łukami odcinkowymi nadproży (brak tynku). W ścianie lewej (północnej) takie okienka znajdują się w kondygnacji parteru (tu nadproża są proste), a ponad nimi wstawiono jedno poziome, prostokątne, dwuskrzydłowe. Poza skrajnym południowym i okienkami z sanitariatów, w trzech oknach parteru widoczne są kraty, zamocowane między skrzydłami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Okratowane jest również poziome okno na piętrze.

**Elewacja południowo-wschodnia, boczna** – podobna do południowo-wschodniej: symetryczna z czterema oknami, lecz odmiennie usytuowanymi. Otwory parteru rozstawione są nieco bliżej siebie, dla odmiany na piętrze rozsunięto je szerzej. Obydwa okna parteru są okratowane.

**Wnętrza** – zaaranżowane współcześnie do potrzeb zajmujących poszczególne pomieszczenia firm. Ściany tynkowane, w większości pomalowane na biało, podłogi drewniane poza holem i sanitariatami – tam płytki ceramiczne, w wc. ponadto ściany wykończone glazurą. Schody na piętro z lastriko wyżej, na poddasze drewniane.

**Instalacje** – gazowa, wodna i kanalizacyjna podłączone do sieci miejskiej, elektryczna, telefoniczna, alarmowa, odgromowa, ogrzewanie centralne z lokalnego pieca gazowego;

Wkładkę założył: Krzysztof Kulesza październik 2004  
(imię, nazwisko, data)

Wzór ODZ 1985

Miejsce przechowywania negatywów: WUOZ Białystok





Fotografie:

2. Elewacja frontowa, południowo – wschodnia;
3. Elewacja boczna, południowo – zachodnia;
4. Elewacja północno – zachodnia;
5. Elewacja boczna, północno – wschodnia;
6. Widok od północy;